

Forslag til Inatsisartutbeslutning om, at Naalakkersuisut pålægges at undersøge fordele og ulemper ved at indføre pant på cigaretter og dermed også returpant på cigaretskodder. Undersøgelsen skal forelægges Inatsisartut senest i forbindelse med EM 2020.
(Medlem af Inatsisartut Justus Hansen, Demokraterne)

Svarnotat

(Formanden for Naalakkersuisut)

1. behandling

På vegne af Naalakkersuisut vil jeg gerne takke medlem af Inatsisartut Justus Hansen, Demokraterne for beslutningsforslaget. Naalakkersuisut er enig i, at henkastede cigaretfilter, eller cigaretskod, er et miljøproblem, der skal løses.

Det er blevet sagt, at cigaretskod er det eneste affald, som det i dag er socialt accepteret, at man blot kaster fra sig. Desværre er det en fast vane for mange rygere at smide cigaretskod på gaden, i kloakken eller i naturen. Noget tyder dog på, at det er ved at ændre sig.

Der er mange kampagner og private initiativer, der handler om at fjerne cigaretskod fra naturen og at opmuntre rygerne til at bruge skraldespanden. Denne sommer fik en fransk teenager stor succes via de sociale medier med at opfordre alle til at fylde en flaske med cigaretskod. Mange deler også billeder af de bunker skod, de indsamler, og af budskaber, de skriver med de indsamlede skod. Det virker til, at der er en bevægelse i gang mod, at det ikke længere anses som i orden at svine med cigaretskod.

Fra Naalakkersuisuts side mener vi, at det også er det offentliges ansvar at fremme en holdningsændring på dette område. Vi har mulighed for at oplyse borgerne om de negative konsekvenser ved, at cigaretskod ender i naturen. Cigaretskod udleder skadelige stoffer og forurener naturen med mikroplast, som skader dyrene. Skod skæmmer naturen og er besværlige og dyre at rydde op. Der er mange grunde til, at de skal i skraldespanden og ikke smides på jorden.

Naalakkersuisut har forståelse for beslutningsforslaget. Det er tillokkende at prøve, om en ny løsning, som et pantsystem, hurtigere kan løse problemet med cigaretskod. Det er en løsning, der er overvejet flere steder i verden, fx i en række stater i USA og i Tyskland. I Danmark har partiet Alternativet stillet forslag om et pantsystem.

Vi har et velfungerende pant- og retursystem for flasker. Det giver rigtig god mening, at flaskerne afleveres, fordi de kan genanvendes. For cigaretskod er det anderledes. Cigaretskod skal i skraldespanden og afskaffes som almindeligt husholdningsaffald. Derfor mener Naalakkersuisut, at det vil være uhensigtsmæssigt at oprette et omfattende pant- og retursystem for cigaretskod. Et pantsystem er administrativt tungt og forudsætter, at der bliver udviklet det rette materiel, så cigaretskod ikke skal håndteres manuelt.

I Naalakkersuisut er vi desuden bekymret for, at indførsel af et pantsystem vil betyde, at børn og mindre bemidlede begynder at samle gamle cigaretskod. Der kan være en sundhedsmæssig udfordring i det, men det virker også grundlæggende forkert at opmuntre børn til at tage ansvar for de voksnes svineri med cigaretskod. Vi skal i stedet gå efter roden i problemet: Vi skal arbejde for, at alle rygere tager ansvar for deres affald ved at smide cigaretskod i skraldespanden.

Naalakkersuisut gennemfører allerede kampagner på området. I Qujanaq-kampagnen fik alle en tak for at bruge skraldespanden, og der blev uddelt lommeskebægre til de voksne. I kampagnen Naturens Superhelte er der fokus på, hvordan alle kan passe på naturen på samme måde som superhelte. Her

vil et af de mange tiltag være, at der igen bliver uddelt lommeskebægre, så der ikke er nogen undskyldning for at smide cigaretskod på gaden eller i naturen. Rundt omkring i landet har vi affaldshelte, som smitter med deres engagement. Vi skal bakke op om disse affaldshelte og skabe en kultur, hvor det bliver en selvfølgelighed, at cigaretskod og andet affald smides i skraldespanden. Naalakkersuisut mener, at det er denne form for oplysningsindsats og holdningspåvirkning, vi bør intensivere.

På denne baggrund fremsætter Naalakkersuisut følgende ændringsforslag:

”Forslag til Inatsisartutbeslutning om, at Naalakkersuisut pålægges at undersøge, hvilke tiltag, herunder pant på cigaretskodder, der kan iværksættes for at reducere mængden af henkastede cigaretskodder. Undersøgelsen skal omdeles til Inatsisartut senest i forbindelse med EM 2020.”